

ASPECTE STRATEGICE ALE ACTIVITĂȚII DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ LA STUDENȚII FACULTĂȚILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Volcu Gheorghe,¹

Volcu Irina,²

^{1,2}Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract: *This article addresses the issue of scientific research at students of the Faculty of physical education and sport. Starting from the analysis of the reference sources on the mentioned topic, we highlight the strategic aspect of increasing the capacity of scientific research and improving the performance of research activities among students from a vocational training point of view and employment integration. The introduction of the scientific-methodical activity in the process of training future specialists, including those in the field of physical education and sport, is conditioned by the historical process of training teaching disciplines and modernization of the training process.*

Keywords: *Scientific research, qualitative, physical education, originality, performance, teacher, sport, student, strategic.*

Actualitatea. Susținerea cercetării-dezvoltării, stimularea unui climat inovațional stabil reprezintă o prioritate strategică în dezvoltarea social-economică a Republicii Moldova, precum și implementarea „triunghiului cunoașterii” – educație-cercetare-inovare în Republica Moldova pentru procesul de dezvoltare a țării.

Cercetarea științifică trebuie privită ca o investiție strategică și în niciun caz ca un consumator de resurse. Responsabilitatea pentru cercetarea științifică este exercitată prin legislație, finanțare, politici, programe și proiecte. Avansarea cunoașterii prin cercetare fundamentală originală reprezintă partea principală a cercetării științifice naționale [9].

Activitatea de cercetare științifică este componenta principală și obligatorie a activității universitare și a procesului de inovare în cadrul instituției de învățământ superior de profil. Un proces de învățare bazat pe generarea de cunoștințe noi este mult mai valoros și mai competitiv decât un proces de învățare, care se reduce la un simplu transfer de cunoștințe de la profesori la studenți.

Vocația socială a instituției de învățământ superior de educație fizică și sport s-a manifestat dintotdeauna printr-un înalt potențial de creație. Sistemul, metodologia și, îndeosebi, finalitatea atribuită acestuia poartă amprenta unei viguroase gândiri științifice.

Studiul literaturii de specialitate [4, 9] demonstrează că în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova și peste hotare s-au format două direcții de relații reciproce ale activităților de cercetare științifică a studenților:

- a) de instruire și cercetare;
- b) de cercetare științifică.

Majoritatea specialiștilor din domeniu [1, 5, 7, 8] menționează că anume în procesul activității de cercetare științifică, studenții acumulează cunoștințe și priceperi în domeniul educației fizice. Activitatea de cercetare științifică a studenților nu stimulează numai dezvoltarea capacităților creative, dar contribuie și la însușirea eficientă a pregătirii acmeologice.

Competențele pentru activitatea științifică la studenți, în acest caz, se vor forma pe parcursul întregului proces de instruire. Mulți cercetători [2, 4, 6] afirmă că, pentru pregătirea profesională înaltă a viitorilor specialiști de educație fizică, în afara programelor tipice, este necesară includerea informațiilor din domeniul cercetărilor științifice, teoriei deducerii logice și altele care oglindesc noțiuni ca: măiestrie, competență profesională, gust estetic etc.

Analizând acmeologia competențelor specifice activității specialistului din domeniul culturii fizice, I. Carp [3] consideră că calificarea profesorului de educație fizică și a antrenorilor din diferite ramuri de sport trebuie îmbogățită și revizuită prin perfecționare permanentă, care să determine dezvoltarea competențelor în domeniul didacticii, al experienței practice, al celei științifice și al politicii educaționale – în vederea implicării activității sale în pregătirea multilaterală și armonioasă a subiecților.

Același autor mai menționează că, la etapa actuală, activitatea de cercetare științifică a studenților în instituțiile de cultură fizică reprezintă un sistem de forme și tipuri ale activității de instruire teoretică și practică științifică a acestora, unde funcția de bază constă în instruirea obligatorie a tuturor studenților, în scopul de a desfășura cercetări științifice în domeniul specialității alese.

Astfel, cercetarea științifică în cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport din Republica Moldova se axează pe următoarele direcții prioritare: filosofice, socioeconomice, juridice și manageriale ale culturii fizice; educația fizică în sistemul de învățământ; pregătirea profesională a cadrelor; tehnologii inovatoare și bazele științifico-metodice ale sistemului contemporan de pregătire a sportivilor; medicină sportivă, kinetoterapie și cultură fizică recreativă (Figura 1).

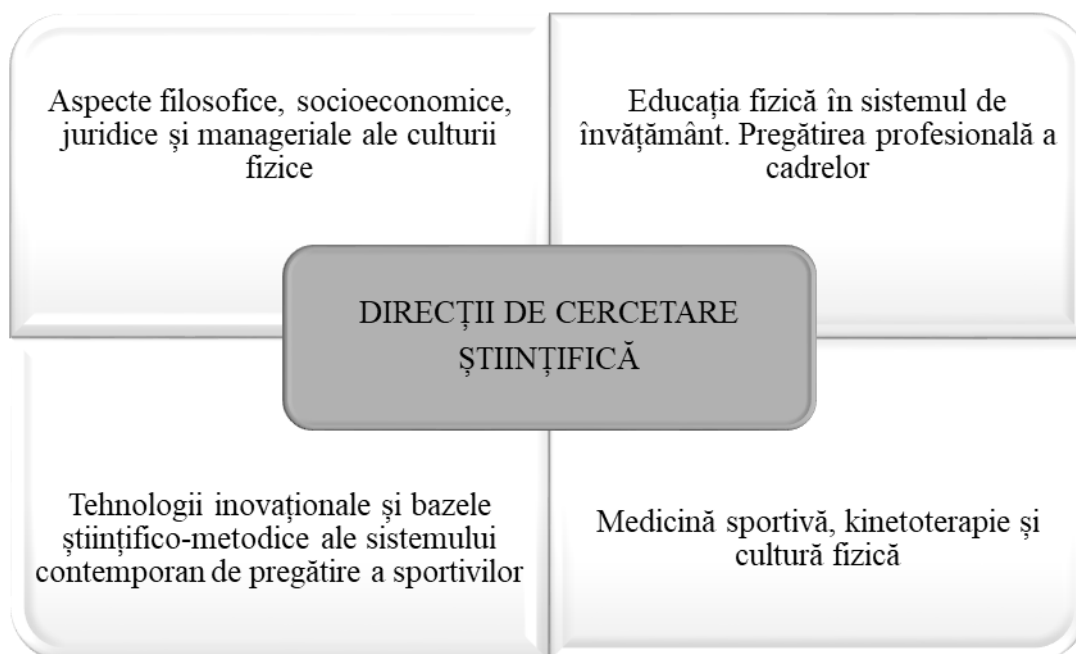

Fig. 1. Direcțiile de cercetare științifică studențească

Scopul cercetării îl reprezintă studierea aspectului stimulator pentru activitatea de cercetare științifică a studenților facultăților de educație fizică și sport.

Metode de cercetare: studiul literaturii de specialitate, studierea documentației de lucru cu privire la activitatea de cercetare științifică a studenților; observația pedagogică, prelucrarea matematică a datelor statistice și prezentarea lor grafică.

Anual, în cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, se organizează Conferința științifică internațională studențească „Probleme actuale ale teoriei și practicii culturii fizice”, unde sunt expuse cele mai reușite rezultate ale cercetărilor studențești.

La conferință participă studenți și masteranzi de la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova; Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, Republica Moldova; Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România; Universitatea Ecologică (Facultatea de Educație Fizică și Sport), București, România; Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, România; Universitatea Națională din Lugansk „Taras Șevcenko”, Starobelsk, Ucraina; Filiala Universității Naționale de Cercetări, Smolensk, Rusia; Institutul Internațional Ecologic de Stat „A.D.Saharov”, Belarus etc.

Analizând rezultatele conferințelor pentru perioada anilor 2016-2020, putem constata că au fost publicate 56 articole în anul 2016, 53 articole în anul 2017, 41 articole în anul 2018, 51 articole în anul 2019 și 31 articole în anul 2020 (Figura 2).

Articolele prezentate în cadrul conferințelor anuale sunt publicate în *Materialele Conferinței Științifice Internaționale Studențești „Probleme actuale ale teoriei și practicii*

culturii fizice”, atribuindu-i-se CZU și ISBN, conform standardelor internaționale. Materialele respective servesc ca surse de informație didactico-științifică pentru studenți, masteranzi și alte categorii de personal interesate de domeniul educației fizice și sportului.

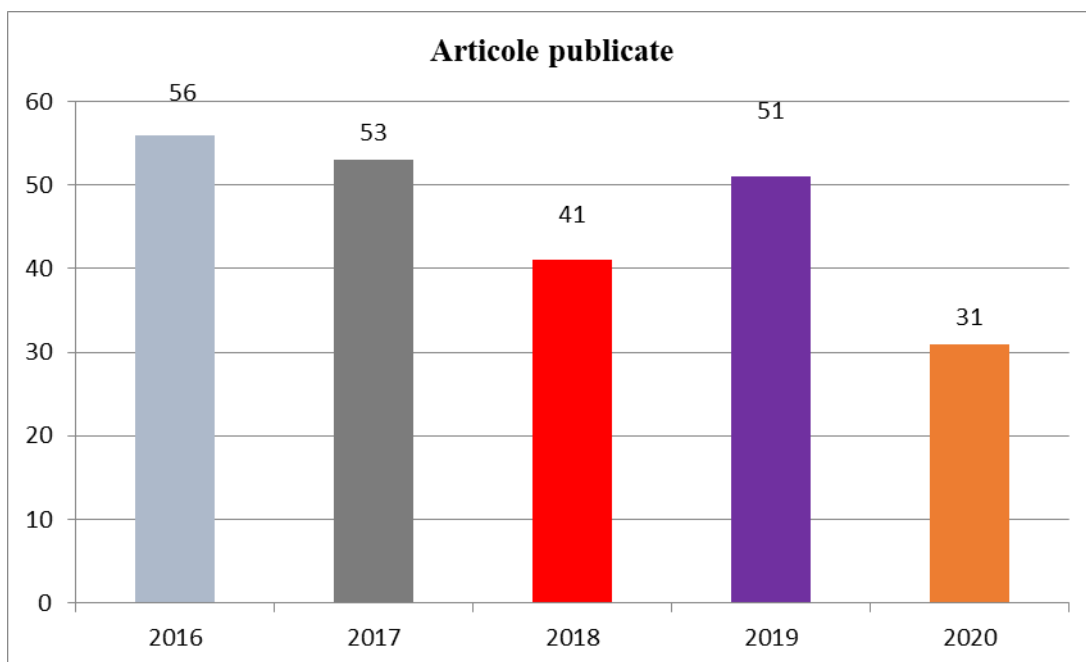

Fig. 2. Numărul de articole științifice publicate în Materialele Conferinței Științifice Internaționale Studențești în perioada 2016 - 2020

Numărul de participanți implicați în lucrările conferinței este pentru anul 2016 de 59 studenți, pentru anul 2017 – 55 studenți, pentru anul 2018 – 40 studenți, pentru anul 2019 – 50 studenți și pentru anul 2020 – 32 studenți (Figura 3).

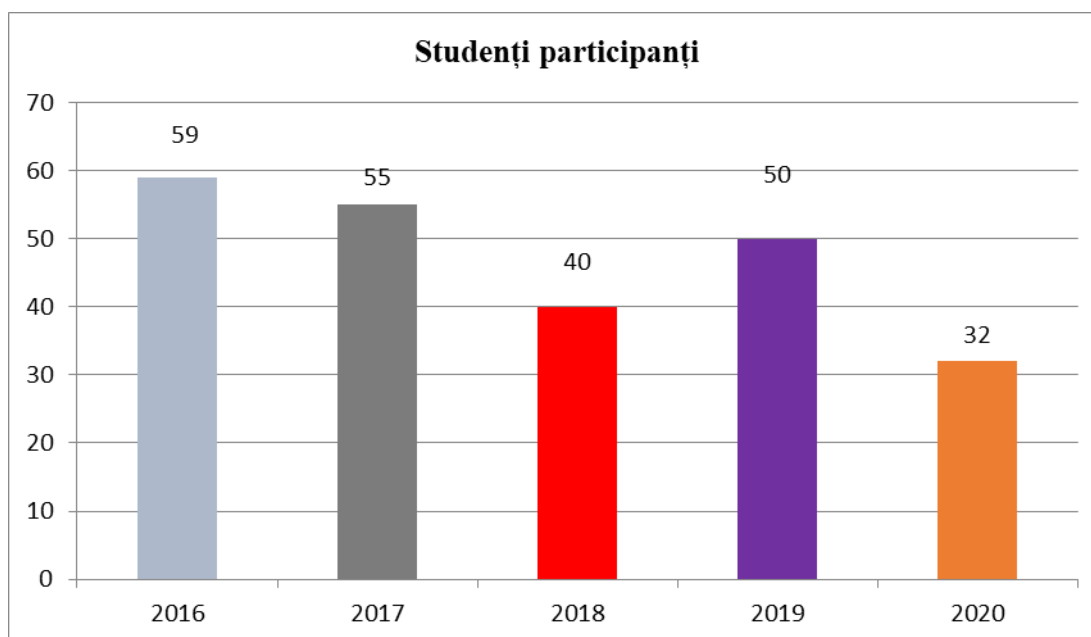

Fig. 3. Numărul de studenți participanți la Conferința Științifică Internațională Studențească în perioada 2016 – 2020

Studentii implicați în activitățile de cercetare științifică sunt coordonați de către cadrele didactice angajate. În acest sens, observăm că în anul 2016, pentru pregătirea studenților pentru a participa la conferință au fost implicate 46 de cadre didactice, în anul 2017 – 51 cadre didactice, în anul 2018 - 44 cadre didactice, în anul 2019 – 52 cadre didactice și în anul 2020 – 28 cadre didactice (Figura 4). Este de menționat faptul că marea majoritate a cadrelor didactice implicate dețin titluri și grade didactico-științifice în domeniu.

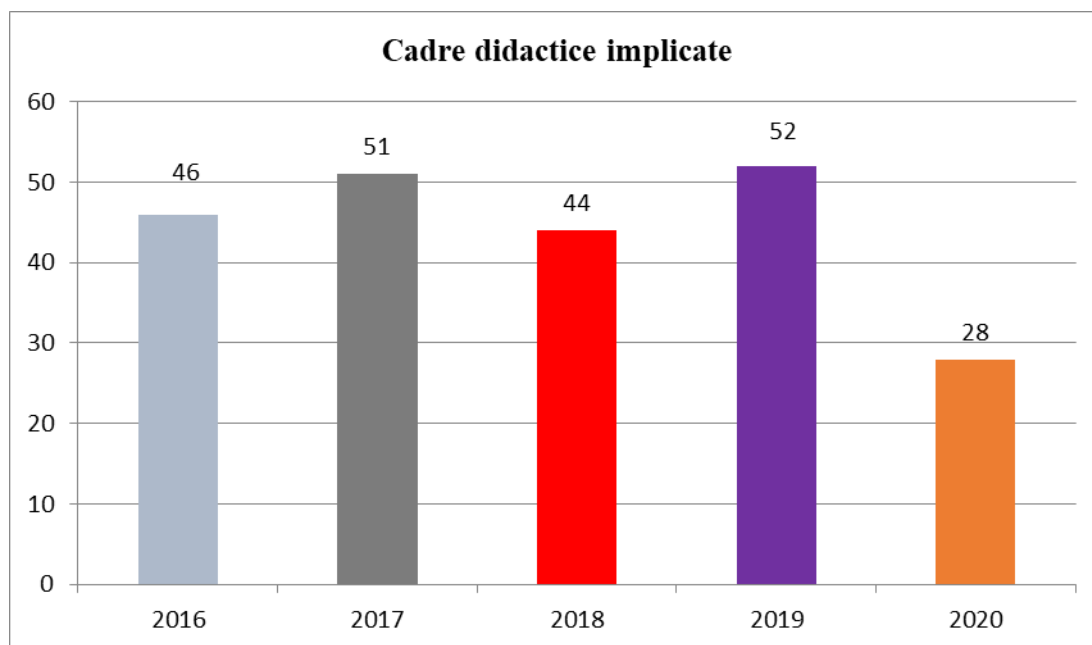

Fig. 4. Numărul de cadre didactice implicate în coordonarea studenților pentru participarea la Conferința Științifică Internațională Studențească în perioada 2016 - 2020

Totalizând activitatea științifică a studenților și cadrelor didactice în cadrul Conferinței științifice internaționale studențești în perioada anilor 2016 – 2020, putem menționa că s-au publicat în total 232 de articole (Figura 5). Au fost selectați cei mai dotați studenți cu cele mai calitative comunicări, pentru a fi premiați cu diplome de gradele I, II și III. Selectarea celor mai relevante articole științifice s-a realizat corect și echitabil conform criteriilor înaintate de comitetul științific-organizatoric. Acestea s-au rezumat la:

- Caracterul experimental al lucrării (subiectul raportului trebuie să fie acoperit în profunzime și să conțină contribuție proprie de cercetare);
- Originalitatea de prezentare a lucrării (raport organizat logic prin trasarea obiectivelor și a scopului propus, stil de prezentare fluent, concis și adecvat);
- Prezența materialelor ilustrative;
- Importanța practico-metodică a lucrării;

- Abilitatea raportorului de a răspunde la întrebări (participare activă la dezbateri cu răspunsuri argumentate echilibrat).

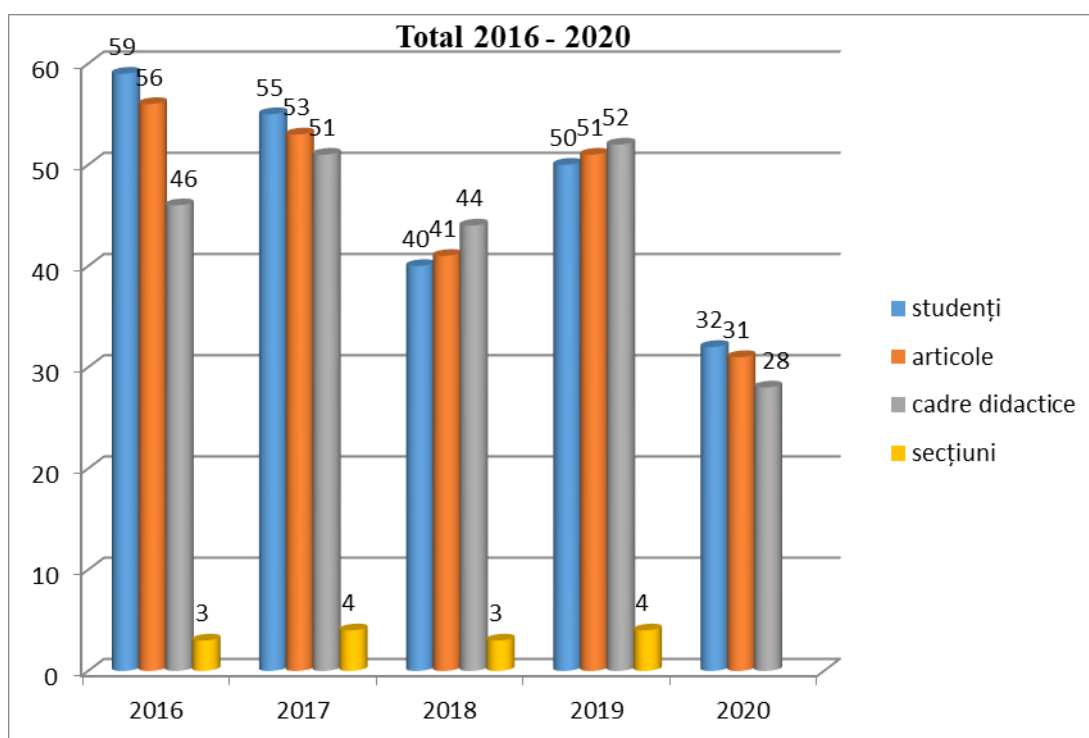

Fig. 5. Totalul activității științifice studențești în cadrul Conferinței Științifice Internaționale Studențești în perioada 2016 – 2020

Creșterea capacității de cercetare științifică și îmbunătățirea performanței activităților de cercetare în rândurile studenților se poate materializa prin următoarele aspecte strategice:

- consolidarea activității cercurilor științifice studențești instituționale, cu implicarea activă a personalului academic, respectiv a unor colaboratori relevanți din mediul științific național și internațional;
- stimularea activității de cercetare științifică prin proiecte/programe de dezvoltare instituțională cu componentă de cercetare;
- dezvoltarea resurselor umane implicate în activitatea de cercetare prin:
 - ✓ evaluarea permanentă a calității activității de cercetare atât a studenților, cât și a cadrelor didactice;
 - ✓ atragerea studenților în proiecte/programe/activități cu componentă de cercetare, sau diseminare a rezultatelor cercetării;
 - ✓ înființarea unei baze de date și a unui program informatic care să gestioneze dinamic rezultatele cercetării la nivel individual și de facultate;
 - ✓ cooptarea studenților meritorii în activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare și angrenarea acestora în activități contractuale de cercetare/proiectare/dezvoltare, care să permită contactul nemijlocit cu partenerii industriali și cu modul de soluționare practică a

problemelor concrete, pentru facilitarea inserției pe piața forței de muncă și pentru mobilizarea vectorului de transfer tehnologic;

✓ dezvoltarea calităților manageriale la studenți pentru realizarea proiectelor de cercetare dezvoltare și inovare, inclusiv în cadrul lucrărilor de licență și masterat și asimilarea generalizată a competențelor profesionale în domeniul managementului proiectelor de cercetare științifică;

✓ stimularea eficienței și calității activității de cercetare științifică a cadrelor didactice și studenților prin acordarea de recompense corelate cu nivelul de performanță și cu impactul rezultatelor cercetării;

✓ promovarea și respectarea principiilor etice și deontologice în activitatea de cercetare științifică;

✓ stimularea relațiilor de colaborare cu partenerii naționali și internaționali în activități comune de cercetare și pentru transfer tehnologic, inclusiv prin mobilități de studii sau de cercetare;

✓ stimularea comunicării inter-grup în folosul stimulării cercetărilor multidisciplinare și interdisciplinare;

➤ stimularea integrării în parteneriatele naționale și internaționale și susținerea participării la manifestări științifice, târguri și expoziții, respectiv organizarea unor evenimente/conferințe/workshop-uri similare în cadrul facultății, ca parte a planului anual de cercetare-dezvoltare;

➤ creșterea gradului de informatizare a procesului managerial al activităților de cercetare științifică;

➤ utilizarea eficientă a infrastructurii de cercetare existente în universitate, stimularea creării de laboratoare de cercetare performante în vederea obținerii rezultatelor scontate;

➤ dezvoltarea infrastructurii informaționale și de comunicații, care să permită accesul la baze de date pentru cercetarea științifică;

➤ traducerea și pregătirea pentru publicare în limba engleză a unor articole ale studenților cercetători și plasarea lor în reviste științifice.

Efectuând o sinteză a activității de cercetare științifică a studenților, putem **concluziona** că activitatea de cercetare științifică este o componentă foarte importantă în pregătirea profesională a specialiștilor de educație fizică și sport, favorizând cunoașterea teoretică și însușirea competențelor practice de către studenți.

Participanții la conferințele științifice au demonstrat un interes metodico-științific deosebit, care s-a manifestat prin evidențierea rezultatelor experimentale obținute în cadrul desfășurării activităților didactice, științifice, sportive și educaționale.

Au fost publicate 232 de articole elaborate de către studenți sub coordonarea cadrelor didactice în perioada anilor 2016-2020, ceea ce este un lucru benefic domeniului de educație fizică și sport.

1. Ambrosi N., Budevici-Puiu A. *Epistemologia și metodologia cercetării în educația fizică*. Valinex, Chișinău 2015, 301p.

2. Budevici-Puiu A., Carp Iu. *Abordarea măiestriei pedagogice prin prisma competențelor specialistului din domeniul educației fizice și sportului*. În: *Conferința internațională „Probleme acmeologice în domeniul culturii fizice”*. Chișinău: Valinex, 2015, p. 8-13.

3. Carp I. *Acmeologia formării competențelor de cercetare la studenții instituțiilor de cultură fizică*. În: *Conferința internațională „Probleme acmeologice în domeniul culturii fizice”*. Chișinău: Valinex, 2015, p. 26-31.

4. Carp I. *Pregătirea specialiștilor în domeniul culturii fizice pentru activitatea de cercetare științifică*, Valinex, Chișinău 2003, 186p.

5. Epuran M. *Metodologia cercetării activităților corporale*. București: FEST, 2005, 420p.

6. Gagea A. *Tratat de cercetare științifică în educație fizică și sport*. București: Discobolul, 2010. 665 p.

7. Manolachi V. *Managementul și dezvoltarea durabilă a sportului*. USEFS, 2016, 304p.

8. Volcu Gh., Volcu I. *Cercetarea științifică – factor al dezvoltării profesionale pentru studenții facultăților de educație fizică și sport*. În *Conferința Științifico-Practică Națională: Inovația: factor al dezvoltării social-economice, ediția a V-a, US „B. P. Hașdeu”, Ed. CentroGrafic, Cahul, 2020, p. 112-117.*

9. Volcu G. *Activitatea de cercetare managerială în pregătirea antrenorilor-manageri*. Monografie. Print Caro, Chișinău 2019, 136p.